

Hodnoticí aktivita

Jak využívat krajinu

Anotace

Cílem navržené hodnoticí aktivity je ověřit prostřednictvím několikafázového přemýšlení, psaní a vzájemného diskutování žáků nad klíčovou otázkou, jak své myšlenky a názory dokážou písemně i verbálně vyjadřovat. Klíčová otázka zní: Měli by všichni lidé být více šetrní ke krajině?

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

8.–9. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

45 minut

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Navržený komplexní kompetenční projekt není podmíněn znalostí obsahu konkrétního předchozího učiva. Obsahově koresponduje s tematickým celkem Životní prostředí vzdělávacího oboru zeměpis/geografie.

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Hodnoticí aktivita je navržena k využití v učebně, ve které je možné realizovat skupinovou práci. Vhodné je vytisknout každému žákovi tzv. žákovský list. V případě, že to nelze, je možné otázky z tohoto listu žákům postupně (po realizaci jednotlivých fází hodiny) nadiktovat do jejich sešitů.

Vzdělávací obor

Zeměpis

Očekávaný výstup

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků.

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence komunikační.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Hodnoticí aktivita v rámci kompetence komunikační je zacílena na ověření písemného i ústního způsobu vyjadřování žáků, a to na tématu krajina, resp. životní prostředí. Konkrétně v **písemném projevu** (tj. v žákovském listu a závěrečném volném psaní) by žák měl prokázat, že dovede:

- vhodně využívat odbornou terminologii;
- navrhnout několik logických důvodů, proč někteří lidé mohou kladně a jiní záporně odpovědět na položenou otázku;
- svůj osobní názor na klíčovou otázku popsat a zdůvodnit;

- s využitím dalších (nových) informací svůj názor potvrdit nebo přehodnotit;
- poznamenat si názory včetně zdůvodnění spolužáka, aniž by došlo ke zkreslení spolužákovy myšlenky;
- popsat, co se mu (ne)líbí na názoru spolužáka, nikoliv na osobě samotné;
- formou volného psaní odpovědět na položenou otázku věcně správně (vč. použití relevantních pojmů), logicky a v souvislých větách; svůj názor zdůvodnit logickými argumenty; do své odpovědi zakomponovat nově získané zkušenosti (vyplývající např. z porovnání názorů svých spolužáků); výstižně shrnout zrání osobních myšlenek (sama sebe) týkající se důvodů a následků rozmanitého využívání různých prvků krajiny, vnímat složitost sledované problematiky a vyhýbat se přitom paušálním hodnotícím soudům.

V ústním projevu (diskuse v 6–8členné skupině a před celou třídou):

- svůj názor logicky, plynule a věcně správně popsat a zdůvodnit;
- vyjádřit se tak, že mu/jí ostatní rozumí (používat výstižná pojmenování, souvislé věty);
- pokud je to třeba, ostatním lépe vysvětlit, co měl/a na mysli;
- při debatě nechat jiné domluvit;
- naslouchat jiným názorům s porozuměním (udržovat oční kontakt, mimikou – např. přitakáváním – dávat najevo porozumění);
- v případě, že si není jistý/jistá, že mluvčímu porozuměl/a, klást mu doplňující otázky po smyslu sdělení;
- popsat, co se mu/jí nelíbí na názoru spolužáka, nikoliv na osobě samotné.

Součásti hodnoticí aktivity

- Jak využívat krajinu – instrukce pro učitele
- Jak využívat krajinu – žákovský list
- Jak využívat krajinu – žákovský list vč. hodnocených dovedností
- Jak využívat krajinu – závěrečná sebereflexe formou volného psaní
- Jak využívat krajinu – hodnoticí arch pro učitele – vybrané aspekty písemného projevu žáků
- Jak využívat krajinu – hodnocení

Struktura a organizace realizace hodnoticí aktivity

1. Úvodní motivační vstup učitele
2. Rozdání žákovských listů a komentář učitele k jeho první části
3. Společné obsahové vymezení klíčových pojmů
4. Individuální doplnění žákovských listů
5. Výměna názorů v 6–8členné skupině

6. Závěrečná reflexe hodiny a sebereflexe žáků

Podrobněji viz Instrukce pro učitele.

Rozsah hodnocení

S ohledem na náročnost sledování komunikační kompetence doporučujeme s využitím této hodnoticí aktivity hodnotit ústní způsob vyjadřování pouze u 4–5 vybraných žáků. Jejich výběr si volí vyučující.

Písemný způsob vyjadřování se posuzuje na základě žakovského listu a závěrečného volného psaní také pouze u těchto 4–5 vybraných žáků, popř. u všech žáků.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Hlavní otázka hodiny, ke které se všichni žáci vyjadřují, může být nahrazena jinou (viz níže uvedené příklady). Záleží na volbě tématu a věku žáků. Forma otázky by měla být ale stejná, tj. vyzývá k odpovědi ANO či NE.

Příklady možných otázek:

- a) Mohl by si každý v Česku postavit svůj dům, kde chce?
- b) Měli bychom mít v Česku mnohem více dálnic než nyní?
- c) Bylo by lepší, kdyby každý mohl jezdit autem, kam chce?
- d) Máme v naší obci/městi postavit plavecký stadion (nebo zakázat vjezd aut do jeho centra aj.)?
- e) Bylo by lepší, kdyby všichni upřednostňovali nákup zboží (např. auta, oblečení, potraviny) a služeb (např. restaurace, doprava) od firem z Česka před zahraničními firmami?